

dog ikke er Meningen, at man skal indskrænke sig til netop kun at tjene en enkelt Bys Interesser. Dertil forekommer det mig, at det er urimeligt at benytte Statens Midler i det Omfang, som foreslaas her. Desuden er det utænkeligt, at en Drift med det Banesystem, som foreslaas paa Mors, skal kunne gennemføres paa en saadan Maade, at der er den fjerneste Udsigt til, at Staten nogen Sinde vil se en eneste rød Øre af de Penge, der stikke i dette Baneanlæg, hvorimod der dog var nogen Sandsynlighed for, at faa noget ud deraf, hvis disse Baneanlæg fik en saadan Form, at de ogsaa kunde fremkalde en noget anden Trafik end alene den, som gaar fra de nordre Landsbysogne paa Mors ind til Nykøbing.

Der er et Hensyn, som det forekommer mig, at den højtærede Minister tager sig alt for let, nemlig det, der kræver en Undersøgelse af, hvorledes Resultaterne af de og de Privatbaners Drift maa stille sig? Det er ikke nok, at Staten nøje afvejer, hvilke Beløb der skal ydes som Tilskud til de og de Privatbaner, om det skal være $\frac{2}{5}$ eller $\frac{1}{3}$, $\frac{3}{5}$ eller $\frac{2}{3}$, hvad der nu er det mest passende; det spiller en ikke mindre Rolle, at Ministeren overvaager, at Banernes Retning bliver en saadan, at der er nogen Rimelighed for, at Staten senere kan faa nogen Rente af de Beløb, den udtæller til Banens Anlæg. Dette sidste Spørgsmaal er efter min Mening mindst lige saa vigtigt som det at vaage over, at man ikke giver flere Penge ud af Statskassen end strengt nødvendigt. Jeg vil i den Forbindelse sige til det ærede Medlem for Ribe Amts 4de Valgkreds (L. Rasmussen), hvis Mening jeg i mangfoldige Tilfælde har lært at sætte Pris paa, naar det angaar praktiske Spørgsmaal, at det ærede Medlem i Aften var meget glad over, at Udvalget havde opnaaet at faa Ministeren med til at yde 6 Mill. Kr. mere til Baneanlæg end ved 2den Behandling. Ja, jeg forstaaer godt, at dette ærede Medlem, hvis Valgkreds og Hjemstavn ligge i Midten af det, som man i mange Aar har kaldt det jernbanetomme Rum, er glad over, at denne Egn nu vil blive overbygget paa alle Leder og Kanter med Jernbaner paa Kryds og tværs gennem Lyngheden dernede. Jeg kan godt forstaa, at det for ham maa være en Tilfredsstillelse at se det gennemført, som han har kæmpet energisk og med stor Dygtighed for i en lang Aarrække. Men om det virkelig er nødvendigt, rigtigt og forsvarligt at anlægge et saa uhyre stort og indviklet System af Baner i den jyske

Hede, som der er paatænkt dernede imod Syd, derom er jeg noget i Tvivl. Man kan da ogsaa faa for meget af det gode, selv om dette gode er Jernbaner.

I det store og hele vil jeg dog indrømme, at min Opfattelse altid har været, at naar man blot varetager Hensynet til, at Driften bliver nogenlunde forsvarlig og nogenlunde økonomisk, har jeg egentlig ikke noget imod at overlade en stor Del af Bestemmelsen om, hvorledes Baneanlægget skal være, til de private, som skulle yde i ethvert Tilfælde Halvdelen af Anlægssummen. Derved tror jeg, Staten kommer bedst ud af det. Jeg tror, at det alt i alt er det fornuftigste af de mange Systemer, vi hidtil have haft for Jernbanebyggeri, og langt at foretrække for at anlægge Statsbaner under Forhold, hvor der ikke er Behov for Statsbaner; det skal jeg komme til om et Øjeblik. Jeg vil, som sagt, sige Udvalget Tak for Ændringsforslaget under Nr. 21. Jeg haaber, at det maa blive gennemført, og at det, om ikke nu saa dog paa et senere Stadium, maa lykkes at formaa den højtærede Minister til ikke at modsætte sig det.

Paa samme Maade stiller jeg mig til Ændringsforslaget under Nr. 23 og det dertil knyttede Forslag under Nr. 35, som angaar Anlægget af en lille Jernbane ned over Mariager, eventuelt ud til Cementfabrikkerne. Den højtærede Minister mente, at det, som gjorde ham disse Forslag utiltalende og bevirkede, at han maatte stille sig paatværs af dem, var Forslaget under Nr. 35, som foreslaar $\frac{2}{3}$ af Anlægssummen til et Spor fra Mariager til Cementfabrikkerne, idet den højtærede Minister ikke vil se andet i dette Spor end et almindeligt Privatspor. Der ser Ministeren imidlertid ganske fejl. Det, som han vil komme til at se i dette Spor, hvis det bliver anlagt, vil blive noget ganske andet. Det vil nemlig blive Livsbetingelsen for, at Mariager-Banen overhovedet kan leve, det er det, som ikke alene skal føde Mariager-Banen og muligvis gøre den til en endog meget lukrativ Forretning, men som ogsaa vil tilføre Statsbanen en overordentlig stor Forøgelse af dens Trafik. Det spiller nemlig en Rolle, som de herrer maaske ere tilbøjelige til at undervurdere, at der ligger Fabrikker der, som producere $\frac{1}{2}$ Million Tønder Cement aarlig, det vil med andre Ord sige mellem 75,000 og 100,000 Tons. Det er et Kvantum, som er værd at tale om. Nu ved jeg meget godt, at hele dette Kvantum aldrig vil blive transporteret med Jernbanen til Mariager, en